

Na kraju, ako ni jedan od prthodno opisana dva postupka zaštite od buke (na izvoru i na putanji od izvora do prijemnika) nije dao očekivane rezultate mora se primeniti zaštita od buke na prijemu. Prijemnik je uvek čovek, a zaštitne mere koje se primenjuju neposredno na ljudima nazivamo lične mere zaštite od buke.

Kada nivo dnevne izloženosti buci pređe 80 dBA, osoblju koje radi u takvoj sredini moraju se staviti na raspolaganje lična zaštitna sredstva a ako ovaj nivo pređe 85 dBA osoblje mora koristiti lična zaštitna sredstva. Iz ovoga zaključujemo da lično zaštitno sredstvo treba da smanji nivo buke ispod 80 dBA.

Prilikom primene ličnih zaštitnih sredstava mora se voditi računa o spektru buke, zbog toga što je prigušenje zaštitnih sredstava veoma zavisno od frekvencije. Kod svih sredstava ove vrste više frekvencije su jače prigušene.

Prigušenje istog tipa sredstva se menja od komada do komada, a i za svaki komad nije u svim slučajevima jednako, jer, između ostalog zavisi i od naleganja.

U lična sredstva zaštite od buke spadaju:

- Zaštitni čepovi za uši, koji imaju prigušenje od oko 10 dB na niskim frekvencijama, pa do više od 20 dB na visokim frekvencijama. Uglavnom su od sintetičkog materijala ili gume;
- Zaštitne ušne školjke ili naušnice, koje imaju prigušenje od 20 dB do 40 dB, na srednjim i višim frekvencijama, a prednost im je nad čepovima što ne stvaraju smetnje u ušnim kanalima;
- Zaštitni šlemovi ili kapuljače, koji prekrivaju uši i veći deo glave. Izrađuju se od platna i kože, a iznutra se oblažu vatom ili filcom. Sami po sebi nemaju veće prigušenje od naušnica, ali se mogu kombinovati sa naušnicama i čepovima;
- Zaštitna odela, koja se koriste u ekstremnim slučajevima kada nivo buke doseže vrednosti do oko 130 dBA i kada treba zaštititi sve organe ljudskog tela.

### **1.9.3 Odbrana od buke socijalno pravnim sredstvima (pritužbe građana i zakonska regulativa)**

Značajan vid odbrane od buke su i zajedničke reakcije određenog procenta ugroženog stanovništva na ometanje bukom. Ove reakcije mogu biti pojedinačne ili u obliku peticija nadležnim državnim institucijama.

Jedan od najvažnijih zadataka zaštite od buke jeste donošenje propisa o načinima merenja buke, o dozvoljenim nivoima buke, kao i o načinu kontrole i sankcionisanja zagađivača bukom.

Sve iole razvijene zemlje su veoma davno donele nacionalne standarde i pravilnike za zaštitu od buke. Evropska unija je kao celina 1996. godine poseban plan za borbu protiv buke [7].

U našoj zemlji je još 1967. godine donešen dokument pod imenom „Pravilnik o minimalnim tehničkim uslovima za izgradnju stanova [2], što obeležava početak formalne obaveze projektanata i graditelja da pri gradnji objekata vode računa o zaštiti od buke. Danas je ta obaveza ustanovljena serijom standarda pod zajedničkim naslovom „Akustika u građevinarstvu“. U novije vreme neki od njih formirani su prevođenjem ili preuzimanjem odgovarajućih međunarodnih (ISO) standarda.

Pitanja od značaja za zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi, koja se odnose na buku, definisani su kod nas Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini [19].

Štetno dejstvo buke u životnoj sredini je detaljnije obrađeno u odgovarajućoj Uredbi [20] gde su definisani i indikatori buke, njihove granične vrednosti i metode za ocenjivanje štetnih efekata buke. Preventivne mere koje se moraju primeniti na radnim mestima radi zaštite radnika od uticaja buke definisane su u Pravilniku [21] koji detaljnije obrađuje ovu tematiku.

Za one karakteristične veličine iz domena buke za koje ne postoje domaći propisi ili standardi uobičajeno je da se primenjuju međunarodni standardi. Oni su veoma korisni kada se radi i mernim metodama i procenjivanju buke, ali ne sadrže kriterijume niti se za tu svrhu mogu primeniti. Kriterijumi se utvrđuju u nacionalnim propisima. Za retke slučajeve, gde ne postoje